

Tisková zpráva

Les může omezit škody z přívalových dešťů!

Určeno k okamžitému zveřejnění,
Pelhřimov, dne 10.7.2009

V souvislosti s povodněmi z posledních dnů se nejen vlastníci poškozených nemovitostí ptají, jakým způsobem lze omezit ničivé působení přívalových dešťů. Navrhovaná, finančně náročná technická opatření lze však dle názoru odborníků nahradit levným a přírodě blízkým způsobem – pravidelnou údržbou lesních porostů a zalesňováním zemědělských pozemků.

Na základě dlouhodobých výsledků vědci prokázali, že lesní porosty a hospodářská činnost v nich převádí velké množství srážkové vody do půdy, která je přirozeným akumulacním prostorem. Na rozdíl od zemědělsky využívané půdy u lesních půd s neporušenou vrstvou nadložního humusu povrchový odtok nenastává ani při vysokých intenzitách deště. I když dojde k naplnění vodní kapacity lesního ekosystému (40 – 60 mm), les působí i po tom lépe ve srážkoodtokovém procesu než ostatní kultury. Převažuje podpovrchový odtok půdou, srážková voda je odváděna se zdržením a stále si udržuje určitou infiltraci pro další srážkové vody do půdy. Tím les významně přispívá ke snížení kulminačních průtoků.

Dalším jevem, charakteristickým pro lesní porosty je jejich schopnost čerpat vodu z půdy. Transpiračním procesem se uvolňuje kapacita pro příjem dalších srážek. Obecně lze předpokládat, že lesní porost odčerpá za 24 hod až 50 m³ vody na ha, za týden až 400 m³ vody na ha za bezsrážkového počasí radiačního typu (tj. malá oblačnost, malá rychlost větru).

Poznatky z celého světa ukazují, že rozhodující složkou lesních ekosystémů v jejichž působení na srážkoodtokové procesy je lesní půda. Vlastní druhová skladba, struktura či věk nejsou tak podstatným faktorem hydrických účinků lesů v povodích střední Evropy s obvyklým obhospodařováním lesů (sborník Lesy a povodně, ČLS, 2003). Oproti zemědělským půdám má lesní půda obecně několikanásobně vyšší infiltrační kapacitu a intenzitu průsaku srážkové vody půdou (ŠVIHLA V., 2001).

Význam lesních porostů pokud jde o tlumení přívalových dešťů lze odstupňovat podle intenzity srážek:

- do 50 mm je tlumení bezproblémové,
- do 100 mm se projeví zvýšený odtok, jeho dopady souvisejí se stavem těžebně-dopravní sítě, její stav zásadně ovlivňuje podíl soustředěného odtoku a z toho plynoucí následky,
- srážky nad 100 mm představují kritickou mez a schopnost lesního ekosystému ovlivnit následky.

Při hodnocení vlivu lesního ekosystému na schopnost akumulace podzemních vod nelze oddělit lesní půdu a porost, neboť složky ekosystému se vzájemně ovlivňují. Velký lesní komplex sníží v širokém průměru povodňový odtok oproti nezalesněnému povodí asi o polovinu.

Odborníci upozorňují, že zvýšit zadržování srážkové vody v lese a zpomalit její odtok, je možné dosáhnout následujícími hospodářskými opatřeními:

- volbou vhodných těžebních a dopravních technologií,
- optimalizací a všestrannou výstavbou lesní dopravní sítě a její řádnou údržbou,
- úpravou vodního a vzdušného režimu lesních půd a jejich protierozní ochranou,
- úpravou struktury lesních porostů, obmýtí, obnovou a výchovou porostů;
- úpravou lesnatosti a rozmístěním lesa v povodí.

Financování těchto veřejně prospěšných opatření bylo dosud podporováno z prostředků krajských úřadů. Tyto dotační prostředky jsou v některých krajích kráceny z důvodu nedostatku finančních prostředků v rozpočtech krajů. Rozsah následků přívalových dešťů však jednoznačně ukazuje, že podpora na obnovu, zajištění a výchovu lesních porostů a ekologické a k přírodě šetrné technologie v lesích z veřejných rozpočtů by měla mít nejvyšší prioritu. Jedná se o finanční prostředky, které ve svém důsledku mohou předcházet škodám finančně mnohonásobně vyšším. Dle odborných odhadů 1 mil Kč vynaložený na opatření související s vyšším zdržením srážkové vody v lese ušetří veřejným rozpočtům částku 70 mil. Kč.

Pro více informací prosím kontaktujte:

Sdružení vlastníků obecních a soukromých lesů ČR
Ing.František Kučera, předseda SVOL 602 339 448, info@svol.cz, www.svol.cz

Tisková zpráva

Hospodářské využívání lesů k produkci dřeva tak, jak předepisuje zákon o lesích, plně zaručuje funkčnost lesů v krajině v zadržování vody, její zpomalené dobíhání do toků a dokonalou ochranu půdy před vodní erozí, jak to vyžaduje ochrana prostředí kulturní krajiny jako životního prostředí lidské společnosti.

*Tiskovou zprávu vydalo Sdružení vlastníků obecních a soukromých lesů v ČR (SVOL)
Za její správnost odpovídá předseda SVOLu Ing. František Kučera*

Pro více informací prosím kontaktujte:

Sdružení vlastníků obecních a soukromých lesů ČR
Ing.František Kučera, předseda SVOL 602 339 448, info@svol.cz, www.svol.cz